VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

VAN EN VOOR ONDERWIJS

Werkprogramma 2026-2027

Ook in het werkjaar 2026-2027 neemt de Vlaamse Onderwijsraad met overtuiging zijn rol op als strategische adviesraad en overlegplatform van en voor alle onderwijspartners. Vanuit zijn brede en unieke samenstelling en expertise wil de Vlor richting geven aan het onderwijsbeleid en bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs.

In een samenleving die steeds complexer en meer gepolariseerd wordt, en waarin het onderwijs voor grote uitdagingen staat, is die rol bijzonder relevant: als onderdeel van de democratische checks-and-balances én als ontmoetingsplek en verbindende ruimte voor de onderwijspartners.

Het werkprogramma 2026-2027 bouwt verder op de koers die de voorbije jaren is uitgezet. De missie en de werkwoorden ‘vooroplopen, verbinden en verrijken’ geven richting aan de inhoudelijke werking en de positionering van de raad in het onderwijsdebat. Focus staat daarbij centraal.

De Vlor wil zijn expertise nog gerichter inzetten op dossiers waarop hij vanuit zijn strategische rol en unieke samenstelling het verschil kan maken. Daarbij bewaakt hij het evenwicht tussen advisering op vraag en een eigen, proactieve agenda. We trekken de koers door die de voorbije jaren werd uitgezet, met focus, impact en maatschappelijke relevantie als leidraad. Zo creëert de raad ook ruimte voor eigen initiatieven die het onderwijsdebat voeden en verdiepen.

De Vlor investeert ook verder in kennisopbouw en dialoog. Via studiedagen, onderwijsniveau-overstijgend overleg, ontmoetingsmomenten met partners en internationale verkenningen wil de raad expertise samenbrengen, nieuwe inzichten ontwikkelen en een forum bieden voor het maatschappelijk gesprek over onderwijs.

Vanuit die insteek starten we dit werkjaar met een nieuwe debatreeks ‘De Onderwijsknoop’. We brengen er beleidsactoren, onderzoekers en praktijkmensen samen rond actuele onderwijsvraagstukken. Niet om snel een knoop door te hakken, maar om hem eerst grondig te ontwarren. Voor de thema’s van De Onderwijsknoop vinden we onze inspiratie in actuele strategische vraagstukken.

Inhoud

1 Twee thematische lijnen als rode draad 4
1.1 Recht op leren concreter maken 4
1.2 Verbinding tussen onderwijs en samenleving 4
2 Strategische onderwijsdossiers 5
2.1 Lerarenopleidingen 5
2.2 Onderwijskwaliteit 5
2.3 Diversiteitsresponsief en inclusief onderwijs 5
2.4 Onderwijslandschap van de toekomst 5
2.5 Nederlands 6
3 Onderwijsaanbod 6
4 Verzameldecreten 6
5 Internationaal onderwijsbeleid 7

1 Twee thematische lijnen als rode draad

Tijdens de huidige legislatuur (2024-2029) werkt de Vlaamse Onderwijsraad rond twee maatschappelijke vraagstukken die in alle onderwijsniveaus leven: Recht op leren in onderwijs en Onderwijs in de samenleving.

1.1 Recht op leren concreter maken

Met de thematische lijn Recht op leren onderzoekt de Vlor hoe onderwijs, vanuit zijn maatschappelijke rol en opdracht, het recht op leren voor iedereen, van jong tot oud, kan waarmaken. Na een uitgebreide strategische verkenning werkt de raad in 2026-2027 verder aan een niveauoverschrijdend kaderadvies dat richtinggevend moet zijn voor toekomstige adviezen en voor het bredere maatschappelijke debat.

De thematische lijn wordt gevoed door uiteenlopende vraagstukken uit de verschillende onderwijsniveaus. Daarbij gaat aandacht naar gelijke onderwijskansen, inclusie, taalontwikkeling, vroegtijdig schoolverlaten, toegang tot en doorstroom in onderwijs en de leerkansen van volwassenen. Door die vraagstukken in samenhang te benaderen, wil de Vlor komen tot een gedeelde visie op het recht op leren gedurende de volledige onderwijs- en levensloop.

- Startdag 'Recht op leren onder druk?'
- Kaderadvies op eigen initiatief over recht op leren
- Dialoog met de deelraden over de betekenis van het recht op leren in verschillende onderwijscontexten

1.2 Verbinding tussen onderwijs en samenleving

Onderwijs in de samenleving

Dit werkjaar zet de Vlor het traject 'Onderwijs in de samenleving' verder. Vertrekkend van de vraag wat onderwijs en samenleving van elkaar mogen verwachten, wil de raad samen met andere beleidsdomeinen en maatschappelijke actoren de wederzijdse rollen en verantwoordelijkheden verhelderen. Door de randvoorwaarden voor samenwerking over onderwijsniveaus en beleidsdomeinen heen te verkennen, wil de Vlor bijdragen aan sterkere samenwerkingsverbanden, waaraan elke actor vanuit zijn eigen opdracht maximaal een rol kan opnemen.

Binnen die thematische lijn onderzoekt de Vlor hoe onderwijs zich verhoudt tot andere maatschappelijke domeinen. Daarbij komen onder meer de relatie met welzijn, lokale besturen, arbeidsmarkt, cultuur en integratiebeleid aan bod.

- Afronding participatief traject. Op basis van het eindrapport wordt een adviestraject opgestart.
- Doordenkdag met andere beleidsdomeinen en maatschappelijke partners

Wisselwerking tussen onderwijs- en welzijnsvraagstukken

De Vlor wil dit werkjaar ook de verbinding versterken tussen onderwijs en andere maatschappelijke sectoren. De opstart van een overleggroep Onderwijs-Welzijn, de verdere uitbouw van de

thematische en niveauoverschrijdende werking en de betrokkenheid van uiteenlopende actoren moeten bijdragen aan een rijker en breder gedragen onderwijsbeleid.

- Ontwerpfase van de overleggroep Onderwijs-Welzijn
- Verkenning van raakvlakken tussen onderwijs, welzijn en zorg
- Dialoog over inclusie, leerlingenbegeleiding en mentaal welbevinden
- Uitwisseling met partners uit onderwijs, welzijn en lokale besturen

2 Strategische onderwijsdossiers

Via een aantal thematische werkgroepen verdiept de Vlaamse Onderwijsraad zich in de beleidsaccenten van de huidige legislatuur en de maatschappelijke en onderwijskundige uitdagingen die op de Vlaamse onderwijsagenda staan. De werkgroepen verrichten voorbereidend werk voor de advieswerking in de raden.

2.1 Lerarenopleidingen

- Advies over het versterken van de lerarenopleidingen

2.2 Onderwijskwaliteit

- Advies over het voorontwerp van decreet met kader voor afstemming eindtermen secundair onderwijs op de minimumdoelen basisonderwijs
- Studiedag over de evolutie van kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking in het leerplichtonderwijs
- Themazetting OBPWO 2027
- De Onderwijsknoop over onderzoek en sturing

2.3 Diversiteitsresponsief en inclusief onderwijs

- Advies over de strategienota over evolutie naar scholen voor iedereen
- Ontmoetingsdag ‘Samen in verbinding’

2.4 Onderwijslandschap van de toekomst

- Toekomstdenken over de organisatie van het onderwijslandschap in basis- en secundair onderwijs (met als doel inspiratie voor de volgende legislatuur)
- Advies over de toekomst van het volwassenenonderwijs
- Werkvergadering werkplekleren in het hoger onderwijs

2.5 Nederlands

- Advies het NT2-onderwijs (in opvolging van de Doordenkdag NT2)

3 Onderwijsaanbod

Onderwijsinstellingen die een nieuw onderwijsaanbod willen organiseren, hebben daarvoor de toestemming van de Vlaamse Regering nodig. Die beslissing wordt genomen op basis van wettelijke voorwaarden rond erkenning, rationalisatie en programmatie, die moeten bijdragen aan een kwaliteitsvol en rationeel gespreid onderwijsaanbod in Vlaanderen.

De Vlaamse Onderwijsraad speelt daarin een belangrijke rol. Als overlegorgaan waarin alle onderwijsverstrekkers vertegenwoordigd zijn, adviseert de Vlor over aanvragen voor nieuw en bijkomend onderwijsaanbod. Daarbij toetst de raad aanvragen aan de criteria uit de regelgeving en aan bijkomende beoordelingscriteria, zoals de aansluiting bij het profiel en de langetermijnvisie van de onderwijsinstelling. Op basis van die adviezen formuleert de Vlor ook beleidsaanbevelingen over het Vlaamse programmatiebeleid en de onderwijsbevoegdheden. De uiteindelijke beslissing ligt bij de Vlaamse Regering.

- Verwachte adviesvragen:
  - Basisonderwijs: programmatieaanvragen voor het buitengewoon basisonderwijs en voor de oprichting van een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal
  - Secundair onderwijs: de verwachte bijsturing van de matrix secundair onderwijs, programmatieaanvragen voor nieuwe studierichtingen en duale opleidingstrajecten, oprichtingsaanvragen in het buitengewoon secundair onderwijs.
  - Volwassenenonderwijs: de invoering van onderwijskwalificaties, de onderwijsbevoegdheden, de verdere ontwikkeling van opleidingsprofielen, beleidswijzigingen inzake integratie en inburgering.
  - Deeltijds kunstonderwijs: de onderwijsbevoegdheden en de uitvoering van het Kunstkuur-programma.

4 Verzameldecreten

Jaarlijks bundelt de Vlaamse Regering een aantal bepalingen over onderwijs in een ontwerp van (genummerd) verzameldecreet. Het gaat dan doorgaans om dringende technische wijzigingen om de ordentelijke start van het schooljaar te garanderen en eventueel rechtsonzekerheid weg te nemen.

De Vlor wordt ook om advies gevraagd over het jaarlijkse programmadecreet waarmee de Vlaamse Regering de maatregelen invoert die nodig zijn om de begroting van het volgende jaar uit te voeren. De raad bekijkt dan meer specifiek de bepalingen voor het beleidsdomein Onderwijs.

- Verwachte adviesvragen:
  - Programmadecreten 2027 (begrotingsopmaak en begrotingsaanpassing)
  - Onderwijsdecreet XXXVII

5 Internationaal onderwijsbeleid

Internationale beleidskaders moeten worden meegenomen in het strategisch beleid. Vanuit die overtuiging volgt de Vlaamse Onderwijsraad de belangrijke ontwikkelingen in het internationale onderwijsbeleid systematisch op. De Vlor verzamelt onderwijsgebonden informatie; richtlijnen, kaders, frameworks en andere waardevolle bronnen van de Europese Unie (Raden, Commissie, Parlement) en volgt de agenda op van onder meer de OESO en de UNESCO.

Jaarlijks wordt een rapport 'Krachtlijnen van het internationaal onderwijs- en vormingsbeleid' gepubliceerd. Zo houden we de onderwijspartners op de hoogte van de internationale ontwikkelingen. De Vlaamse stakeholders kunnen zich een idee vormen van de impact van Europese beleidslijnen op het Vlaamse onderwijsbeleid, van de linken tussen beide niveaus of – soms – het ontbreken ervan.

De Vlor neemt het secretariaat op van EUNEC, het Europees Netwerk van Onderwijsraden. Naar jaarlijkse gewoonte organiseert EUNEC ook dit jaar een seminarie in het voorjaar. Dat zal dit keer plaatsvinden in Tallinn (Estland), waar curriculumhervorming in de verschillende Europese landen, Marokko en Quebec, centraal zal staan.